

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2006/139

BETREFT: Secundair onderwijs: Reclame en sponsoring in leskrant.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 24.03.2006

1.2 Verzoeker

Directeur van een school.

1.3 CZB

Een mail en brief werden ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 24 maart 2006.

Aangezien de eerstvolgende zitting van de Commissie zorgvuldig bestuur al plaats zou vinden op 27 maart 2006 werd de verzoeker telefonisch geïnformeerd over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Het verwerven van kennis, vaardigheden en attitudes wordt in de school onder meer door middel van projecten gerealiseerd. De projecten zorgen ervoor dat zowel vakspecifieke als vakoverschrijdende leerplandoelstellingen worden nagestreefd.

Het 'Brussel-project' is een project dat in het 1ste jaar van de tweede graad op het programma staat. Verschillende vakken zijn hierbij betrokken. In de lessen Nederlands is uitvoerig ingegaan op de opbouw, de stijl en de lay-out van een krant. De inhoud van de krant zou volledig gewijd worden aan het project. Om de theorie in de praktijk om te zetten, werd aan de leerlingen gevraagd om een reële krant samen te stellen en uit te geven. Het uitgeven van zo'n krant kadert binnen het leerplan economie waar ondernemerschap in al z'n vormen een centrale plaats inneemt.

Tijdens de lessen economie werd vervolgens een voorstel uitgewerkt om het drukken van de krant te laten sponsoren. Er werd een brief opgesteld waar handelaars vrijblijvend konden intekenen. Afhankelijk van de grootte van de advertentie, die enkel de (firma)naam van de sponsor bevat, werd een prijs bepaald. Aan de adverteerders zou een gratis exemplaar worden opgestuurd.

Naar aanleiding van de realisatie van dit project stelt zich de vraag of sponsoring in dergelijke context is toegelaten. Daarnaast wordt de vraag gesteld of het mogelijk is reclameboodschappen in de advertentie op te nemen.

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur

27 maart 2006, 14u.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul Dewinne, Ann Beckers, Etienne Becuwe.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art. V.12. Een schoolbestuur dat sponsoring- of reclameboodschappen toelaat die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, toelaat, waakt erover dat :

- 1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen vrij blijven van reclameboodschappen;
- 2° activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen, behoudens indien deze reclameboodschappen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;
- 3° de reclameboodschappen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;
- 4° de reclameboodschappen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende het zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Onderwijsregelgeving

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving inzake reclameboodschappen:

De schoolbesturen zijn verplicht om de leermiddelen vrij te houden van teksten en beelden voor reclame. Met leermiddelen is datgene bedoeld wat bij leren en opvoeden gebruikt wordt in het noodzakelijke onderwijsprogramma: boeken, geografische kaarten, tijdschriften, agenda's, foto's, folders, brochures e.a. en het didactisch materiaal zoals o.a. film, computer, video, audio.

Elke reclame (tekst, foto) bij leermiddelen in het noodzakelijke onderwijsprogramma die bepaalde bedrijven, producten of merken rechtstreeks of onrechtstreeks onder de aandacht brengt of suggereert is in strijd met het decretaal verbod inzake reclameboodschappen.

Wat in ruime zin tot de leermiddelen behoort, moet dus volledig vrij blijven van reclameboodschappen.

De onderwijsregelgeving voorziet wel een uitzondering op het verbod op reclameboodschappen bij onderwijsactiviteiten indien de reclame louter attendeert op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift of een schenking. Er mag in die zin sponsorvermelding zijn bij de onderwijsactiviteiten in het secundair onderwijs. De onderwijsregelgeving bepaalt wel dat sponsorvermelding kennelijk verenigbaar moet zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school of het centrum. De school of het centrum mogen hun objectiviteit en onafhankelijkheid niet in het gedrang brengen.

Vorige adviezen

De Commissie zorgvuldig bestuur steunt zich bij haar adviezen inzake reclame op een aantal standpunten van deskundigen, naar aanleiding van een voorstel van decreet om op televisie minder reclame uit te zenden in de buurt van kinderprogramma's (Vlaams Parlement, Stuk 92, nr. 5 van 23 mei 2000). Er is gesteld dat jongeren op jeugdige leeftijd onvoldoende gewapend zijn om voldoende kritisch te zijn ten aanzien van reclame. Jongeren hebben dan de neiging om de reclame die samen met de informatie (lesprogramma) wordt aangeboden, als één geheel te beschouwen, terwijl er een duidelijk verschil is. Het gevaar bestaat dat de reclame door zijn presentatie de overhand haalt op de maatschappelijk afgesproken leerinhoud, wat niet de bedoeling is van het onderwijsgebeuren. Het is dus wenselijk dat sommige leerlingen onder zekere voorwaarden worden afgeschermd van reclame.

De Commissie heeft binnen het hierboven geschetste kader reeds een aantal adviezen inzake reclame opgesteld.

Bij advies CZB/V/KBO/2003/21 (reclame bij leermiddelen en onderwijsactiviteiten) is gesteld dat indien in het lees- en spelmateriaal het verwerven van naambekendheid door reclame uitgesproken als doelstelling aanwezig is, het materiaal ongeschikt is voor gebruik binnen het noodzakelijke onderwijsprogramma. Het komt het schoolbestuur wel toe om te oordelen, in overleg met ouders en leerkrachten, of er vrije momenten zijn waarvoor dit materiaal wel geschikt kan zijn.

Bij advies CZB/V/KBO/2004/55 (reclame en sponsoring schoolwebsite) is gesteld dat organisaties die bijdragen tot een project in de school als sponsor vermeld kunnen worden op de schoolwebsite en in die ruimtes die niet gebruikt worden voor opvoedings- en onderwijsactiviteiten noodzakelijk voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Bij advies CZB/V/KBO/2004/60 (rugzakje met logo's) is gesteld dat op discrete en eenmalige wijze bedrijfslogo's kunnen vermeld worden van bepaalde sponsorbedrijven van wie de producten of diensten geen afbraak doen aan het doel van de gevoerde actie. Het gaat hier om een activiteit buiten de tijd besteed aan eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Bij advies CZB/V/KBO/2004/68 (leer- en spelpakket opgesteld door een energiebedrijf) is gesteld dat het voorgestelde pakket van het betrokken energiebedrijf door de basisscholen kan gebruikt worden omdat er enkel een kleine vermelding is van de sponsor en het pakket zich in de aanvullende facultatieve onderwijsactiviteiten situeert.

Bij advies CZB/V/KSO/2005/100 (banner van een bedrijf op website van een school) is gesteld dat het plaatsen van een commerciële aankoopboodschap op een schoolwebsite niet kan omdat het niet de bedoeling is dat scholen meewerken aan het verhogen van omzet en inkomsten van commerciële privé-bedrijven.

Advies

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt vast dat het in dit dossier gaat om leerlingen van 14 à 15 jaar, die redelijkerwijs al enig onderscheid kunnen maken tussen reclame en informatie. Vanuit de eindtermen economie is een leerplan opgesteld, waarmee de school interactief en creatief wil omgaan. De Commissie gaat hier akkoord met het zoeken en vermelden van sponsors in het pedagogisch georganiseerde krantenproject. Het is daarbij wenselijk te werken met bedrijven, handelszaken die met hun producten, merken en diensten geen tegenstelling vormen met andere eindtermen of doelstellingen van de school.

De Commissie zorgvuldig bestuur kan niet aanvaarden dat er commerciële reclameboodschappen (eenzijdige aanbeveling van een product, merk, dienst) verwerkt worden. De onderwijsregelgeving is ter zake duidelijk, nl. reclameboodschappen mogen niet verbonden worden met leermiddelen.

Brussel, 27 maart 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter